

Medsafe: Thay đổi tâm trạng và hành vi bất thường khi sử dụng một số thuốc

Một số thuốc có thể gây ra tác dụng không mong muốn trên tâm thần, bao gồm thay đổi tâm trạng và hành vi. Bài viết này đề cập đến các tác dụng không mong muốn trên tâm thần của các thuốc không hướng tâm thần thường được kê đơn ở các cơ sở chăm sóc sức khỏe.

1 Thuốc có tác dụng không mong muốn trên tâm thần

Bảng 1: Thuốc có tác dụng không mong muốn trên tâm thần (trừ thuốc hướng tâm thần)

Nhóm thuốc	Một số hoạt chất	Tác dụng không mong muốn trên tâm thần
Thuốc ức chế men chuyển	Enalapril, quinapril	Trầm cảm, lú lẫn, mất ngủ
Thuốc kháng virus	Aciclovir, valaciclovir	Lú lẫn, ảo giác, kích động, rối loạn tâm thần
Kháng sinh	Sulfamethoxazol + trimethoprim	Trầm cảm, ảo giác, rối loạn tâm thần, mất ngủ, thờ ơ, trầm cảm, ảo giác
	Metronidazol	Rối loạn tâm thần, lú lẫn, ảo giác, trầm cảm, mất ngủ, khó chịu
	Rifampicin, isoniazid	Rối loạn tâm thần
Thuốc kháng cholinergic	Oxybutynin	Kích động, lo âu, ảo giác, ác mộng, hoang tưởng, trầm cảm, lú lẫn, rối loạn hành vi
	Hyoscin hydrobromid	Lú lẫn, ảo giác
Thuốc kháng histamin	Cetirizin	Kích động, hưng hăng, lú lẫn, trầm cảm, ảo giác, mất ngủ, giật cơ, có ý định tự tử, ác mộng
	Promethazin	Hưng phấn, hưng phấn, hội chứng căng trương lực, cuồng loạn, kích động, lú lẫn
Thuốc chẹn beta giao cảm	Metoprolol, bisoprolol	Trầm cảm, ảo giác, mất ngủ, gặp ác mộng
Thuốc chẹn kênh canxi	Amlodipin, diltiazem	Thay đổi tâm trạng
Glycoside tim	Digoxin	Trầm cảm, rối loạn tâm thần, thờ ơ, lú lẫn

Nhóm thuốc	Một số hoạt chất	Tác dụng không mong muốn trên tâm thần
Thuốc tránh thai kết hợp	Levonorgestrel + ethinylestradiol Norethisterone + ethinylestradiol	Chán nản, thay đổi tâm trạng
Corticosteroid	Prednison, dexamethason	Hung phấn, trầm cảm, hưng cảm, ảo tưởng, ảo giác, mất ngủ, có ý định tự tử
Thuốc đối kháng thụ thể leukotrien	Montelukast	Ác mộng, kích động, trầm cảm, tăng động tâm thần vận động, ảo giác, triệu chứng ám ảnh cưỡng chế, hành vi tự tử
Thuốc ức chế bơm proton	Omeprazol, pantoprazol	Kích động, lú lẫn, trầm cảm, ảo giác
Khác	Isotretinoin	Trầm cảm, rối loạn hành vi, tự sát
	Tacrolimus	Mất ngủ, lú lẫn, trầm cảm, rối loạn tâm trạng, rối loạn tâm trạng, ác mộng, ảo giác, rối loạn tâm thần

Lưu ý: Bảng này không phải là danh sách đầy đủ tất cả các loại thuốc và phản ứng không mong muốn.

2 Khuyến cáo dành cho bệnh nhân, người nhà bệnh nhân và người chăm sóc

Khi bắt đầu dùng thuốc có tác dụng không mong muốn về tâm thần đã biết, **cần tư vấn** cho bệnh nhân, người nhà bệnh nhân hoặc người chăm sóc bệnh nhân về **các dấu hiệu và triệu chứng có thể xảy ra và cách xử trí.**

Người thân, bạn bè và người chăm sóc bệnh nhân có thể giúp cảnh báo bệnh nhân về những thay đổi tâm trạng và/hoặc hành vi có thể xảy ra.

Cha mẹ và/hoặc người chăm sóc bệnh nhi cần theo dõi chặt chẽ trẻ nhỏ, có thể hỏi trẻ về các tác dụng không mong muốn có thể xảy ra

3

Tác dụng không mong muốn trên tâm thần có thể khó xác định

Khi chẩn đoán phân biệt bệnh nhân có triệu chứng tâm thần mới hoặc trở nặng, cần cân nhắc đến tác dụng không mong muốn của thuốc.

Mối liên quan giữa thuốc và các triệu chứng có thể khó xác định. Tham khảo bảng trên để cân nhắc liệu thuốc nghi ngờ có liên quan đến tác dụng không mong muốn trên tâm thần hay không.

Những yếu tố dưới đây có thể gợi ý tác dụng không mong muốn liên quan đến thuốc

- *Mối quan hệ về thời gian giữa việc sử dụng thuốc và tác dụng không mong muốn*
- *Các triệu chứng cải thiện sau khi ngừng thuốc*
- *Các triệu chứng tái phát sau khi sử dụng lại thuốc*

Các tác dụng không mong muốn trên tâm thần thường mất đi sau khi ngừng thuốc nghi ngờ.

Đơn vị thông tin thuốc xin gửi thông tin đến các khoa lâm sàng và khoa khám bệnh chỉ định theo đúng tờ hướng dẫn sử dụng thuốc.